

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Finansdepartementet

Yttrande över promemorian Kompletterande bestämmelse med anledning av EU:s förordning om inrättande av en mekanism för koldioxidjustering vid gränsen

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Det remitterade lagförslaget gäller nationella kompletterande bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/956 av den 10 maj 2023 om inrättande av en mekanism för koldioxidjustering vid gränsen, nedan kallad CBAM-förordningen, och Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2023/1773 om tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentet och rådets förordning (EU) 2023/956 vad gäller rapporteringsskyldigheter inom ramen för mekanismen för koldioxidjustering vid gränsen för övergångsperioden, nedan kallad genomförandeförordningen.

CBAM-förordningen syftar till att motverka risken för koldioxidläckage som uppstår när industrier flyttar sina verksamheter från EU till andra länder för att slippa EU:s hårdare klimatstandarder eller när import från andra länder ersätter likvärdiga men mindre koldioxidintensiva produkter tillverkade inom EU. Risken motverkas genom att importörer som importerar vissa varor från tredje land måste köpa certifikat som motsvarar de inbäddade utsläppen i de importerade varorna. CBAM-förordningen träder i kraft i sin helhet 1 januari 2026. Innan dess tillämpas förordningen i begränsad omfattning under övergångsperioden 1 oktober 2023 och 31 december 2025. Bestämmelserna i den hittills beslutade genomförandeförordningen reglerar former för den rapporteringsskyldighet och administrationen som ska ske under övergångsperioden.

Förslaget i promemorian har utarbetats med avsikten att primärt föreslå bestämmelser som anses nödvändiga för CBAM-förordningens funktion under övergångsperioden. Enligt promemorian kommer den föreslagna lagen sannolikt behöva utvecklas i takt med de förväntade ytterligare genomförandeförordningarna under övergångsperioden.

Förslaget gäller kompletterande bestämmelser om administrationen av CBAM-förordningen. Det innehåller bestämmelser om att regeringen ska utse vilken myndighet som ska vara behörig enligt CBAM-förordningen, att myndigheter ska få meddela verkställighetsföreskrifter och begära in uppgifter som behövs vid tillsyn, att sanktionsavgifter ska tillfalla staten samt att

överklagan av myndigheternas beslut ska lämna till mark- och miljödomstolen. Förslaget föreslås träda i kraft 1 juli 2024.

Sammantagen bedömning

Regelrådet har gjort följande bedömning. Regelrådet har funnit att redovisningarna av förslagets bakgrund och syfte, alternativa lösningar och effekter om ingen reglering kommer till stånd, förslagets överensstämmelse med EU-rätten samt särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande är godtagbara. Eftersom förslagsställaren inte angett någon om behov av speciella informationsinsatser bedömer Regelrådet den delen av aspekten som bristfällig.

Förslagsställaren anger att konsekvensutredningen enbart berör effekterna av förslaget om kompletterande svensk lag och inte hela CBAM-förordningen. Utifrån den begränsningen anser förslagsställaren att förslaget inte kommer medföra betydande effekter för företag. En konsekvensutredning enligt 7 § förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning har därmed inte genomförts. Regelrådet menar att begränsningen aktualiserar frågan om var det ska framgå hur en reglering påverkar svenska företag. Regelrådet rekommenderar generellt att EU-lagstiftning så tidigt som möjligt i regelprocessen bör kompletteras med en nationell konsekvensutredning för att tydliggöra hur svenska företag kan komma påverkas. Regelrådet framhåller att en sådan kan utgöra stöd i såväl förhandlingar som vid implementering av regelverket. Förslagsställaren anger i promemorian att EU-förordningen är till alla delar bindande och direkt tillämplig i varje medlemsstat. Och att en sådan rättsakt varken ska eller får genomföras eller transformeras till nationell rätt och medlemsstaterna får inte utfärda bestämmelser i sådana frågor som regleras i en EU-förordning. Regelrådet anser därför att det hade varit viktigt att en nationell konsekvensutredning genomförts tidigt i regelgivningen och att det är olyckligt att en sådan inte tagits fram för CBAM-förordningen och genomförandeförordningen.

Med anledning av att ingen konsekvensutredning av CBAM-förordningens effekter för svenska företag har gjorts tidigare i regelprocessen och eftersom detta är första gången implementeringen av CBAM-förordningen regleras i enbart svensk författning anser Regelrådet att skälet till att inte genomföra en konsekvensutredning enligt 7 § förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning inte kan godtas. En konsekvensutredning borde således ha gjorts för förslaget som även innefattade effekterna av CBAM-förordningen. Därför har Regelrådet bedömt att aspekterna berörda företag utifrån antal, storlek och bransch, påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet, påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag, påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag, regleringens påverkan på företagen i andra avseenden och särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning som bristfälliga.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Med anledning av att CBAM-förordningen förväntas få betydande effekter för svenska företag rekommenderar Regelrådet att kommande genomförandeförordningar kompletteras med nationella konsekvensutredningar. Utredningen bör utgå från de aspekter som återfinns i 6–7 § i förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, med särskilt fokus på beskrivning av berörda svenska företag, effekter på berörda företag, deras administrativa kostnader och verksamhet samt hur konkurrensförhållanden – mellan branscher, mellan mindre och större företag och mellan svenska och företag i tredjeland – påverkas.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#). Tillväxtverket kan även ge stöd i enskilda ärenden.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 19 december 2023.

I beslutet deltog: Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Lennart Renbjör och Lars Silver

Ärendet föredrogs av: Anna-Sara Falk

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Anna-Sara Falk
Föredragande